

ARAŞTIRMA VE/VEYA PROJE YAZIM KILAVUZU

Projenin amacı; adayın özgün araştırma yapma yeteneğini kazandığını göstermektir. Bu nedenle uygun bir proje, aynı amacı güden bir bilimsel makale gibi olmalıdır [Robert A. DAY, 2001; 151].

Araştırma ve Proje Yazımında Biçimsel Yapılar

Araştırmanın Başlığı

Başlık araştırmanın içeriğini açıkça yansıtır nitelikte olmalıdır. Başlığın çok uzun, anlaşılması güç genel terimlerden oluşmamasına dikkat edilmelidir. Araştırmanın başlığı 15-20 kelimeyi geçmemeli ve Türkçe kelimeler kullanılarak oluşturulmalıdır. Seçilen araştırmada konu adı kısa ve öz olmalıdır. Bilim dünyasına bir yenilik getirmek, yeni yorumlamalarda bulunmak ön planda tutulmalıdır. Araştırmanın konu başlığı uzun olmamalıdır. Genellikle, “**üzerine çalışmalar**”, “**üzerine araştırma**” ve “**üzerine gözlemler**” gibi kelime israflarından kaçınılmalıdır.

Başlık seçilirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

1. Başlık, çalışma alanına özel olmalıdır. Başlık; ne çok uzun ne de çok kapsamlı olmalıdır.
2. Başlık, çalışmanın konusunu ortaya koymalı, fakat çok genel olmamalıdır.
3. Başlıkta kullanılan dil anlaşılır bir dil olmalıdır. Başlıkta yer alan sözcükler etkili bir şekilde sıralanmalıdır.

Örnekler:

-İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SPORTİF BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

-BİR BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYININ PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİNDEKİ GELİŞİM AŞAMALARININ İNCELEMESİ

Kullanılacak Dil

Açık ve yalın bir anlatım yolu izlenmelidir. *Anlatım üçüncü tekil şahıs olarak ve mümkünse edilgen (pasif) biçimde yapılmalıdır.* Kısa ve öz cümleler yeğlenmelidir. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu yayınlarından olan Yazım Kılavuzundan yararlanılabilir.

Sayfa Boyutları ve Yazım Alanı

Sayfa boyutları; bütün kenarlarından 2,5cm boşluklar bırakıldıktan sonra kalan yer yazı alanı olarak kullanılır, yazılar bu alanın dışına çıkmamalıdır. Bütün metin içerikleri iki tarafa yaslı olarak yazılacaktır. Kâğıtların sadece ön yüzü kullanılmalıdır.

Sayfaların Numaralandırılması

Sayfa numaraları yerleştirilirken alt orta tercihi yapılacaktır. Giriş sayfasına 1 numara verilir, takip eden sayfalar 2, 3, 4 şeklinde numaralandırılır. Özet, içindekiler, şekiller, çizelgeler, simgeler ve kısaltmaları belirten sayfalar (I, II, III, IV, V...) şeklindeki Romen rakamları ile yazılır.

Yazı Karakterleri

Yazı tipi olarak Calibri yazı fontları ve 12 punto yazı tipi boyutu kullanılacaktır. Tablo, grafik ve şekillerde kullanılacak yazı tipi boyutu 8 puntoya kadar kullanılabilir. *Tez kapağındaki ve tez içindeki yazılar siyah renkte olmalıdır.*

Satır Aralıkları ve Paragraf Düzeni

Satır aralıkları 1,5 satır aralığı şeklinde ve paragraflara 1 cm içeriden başlanır.

Kısaltmalar

Çok gerekli durumlarda standart kısaltmaların dışında kısaltmalara gidilebilir. Yapılan kısaltma veya kullanılan simge ilk geçtiği yerde parantez içinde ve yalnızca bir kez açıklanmalıdır.

Dipnotlar

Metin içinde yazılması halinde konuyu dağıtıcı ve okumada sürekliliği engelleyici nitelikteki çok kısa ve öz açıklamalar aynı sayfanın altına dipnot olarak verilebilir.

Resimlemeler

Çizelge, fotoğraf, şekil, grafik, histogram, harita vs. gibi araçların tümü resimlemedir. Resimlemeler belirtilen sayfada ya da izleyen sayfada yer almalıdır.

Araştırma ve Projenin Bölümlere Ayrılması Ön Bölümler

Dış Kapak

Araştırmanın bir tür kimliği niteliğindedir. Araştırmanın hangi kurumda yapıldığı, araştırma konusu, araştırmacının ve danışmanın (ders sorumlusunun) ismi, ne düzeyde bir araştırma olduğu basım yılı ve yeri gibi bilgileri içermektedir. Kapak tasarımı örnekte verilmiştir. *Dış kapaktan sonra boş bir sayfa konulmalıdır.*

İçindekiler

Araştırmanın iskeletini belirten önemli bölümleri, başlıkları ve bunların sayfa numaralarını içerir. Araştırma metni bölümlerde derece derece alt bölümlerden oluşur. Her bölüm ve alt bölümün bir başlığı, bir de sınıflandırma numarası vardır. Alt bölüm üstündeki başlığın altına iki harf boşluğu içerden başlanarak yazılır. Bu yapı yalnızca giriş sayfasına özgüdür. Ana metinde bütün başlıklar paragraf başlığı hizasından yazılmalıdır. *(ARAŞTIRMA/PROJENİN BÖLÜMLERİ kısmında örnek bir "İÇİNDEKİLER" sayfası verilmiştir.)*

İçindekiler sayfasını bölümlere ayırmada ondalık sistem kullanılacaktır.

Aşağıda kullanılacak ondalık sistem örneği verilmiştir.

Ondalık Sistem Yazım Örneği:

1. ARAŞTIRMADA VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

1.1. Belgesel Tarama Teknikleri

1.1.1. Kütüphanede Tarama Teknikleri

1.1.1.1. Kitap Tarama Teknikleri

1.1.1.2. Dergi Tarama Teknikleri

1.1.1.3. Makale Tarama Teknikleri

1.1.2. Elektronik Ortam Tarama Teknikleri

1.1.2.1. İnternet Tarama Teknikleri

1.2. Görüşme Teknikleri

1.2.1. Röportaj

1.2.2. Mülakat

2. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

2.1. Niceliksel Araştırma

2.2. Niteliksel Araştırma

3.

Tablolar, Şekiller, Grafikler Dizini

İçindekiler sayfasından sonra tezde yer alan tablolar, şekiller ve grafikler için ayrı ayrı kendi içinde numaralandırılmış dizin oluşturulur. Dizinlerdeki numaralarla metinlerdeki numaraların birbiriyle aynı olmasına dikkat edilmelidir.

Bölüm I

Giriş

Giriş bölümünde araştırma konusunun (problemin) tanımı, araştırmanın amacı, önemi, varsayımlar vb. başlıkları içeren, en çok iki sayfayı kapsayan bir sunumun ardından araştırmalarda önemli bir yer tutan ve kapsamı göreceli olarak geniş olan “**Genel Bilgiler**” yer alır. *Girişin ilk sayfası, sayfaları numaralandırmada araştırmanın -1- numaralı sayfasıdır.*

Araştırmanın Konusu (Problem Durumu)

Araştırmacıyı düşünsel ya da fiziksel olarak rahatsız eden kararsızlık ve birden çok çözüm yolu olasılığı görülen her durum problem olarak ifade edilir. Cevaplanmaya çalışılan konu bir soru veya test edilecek hipotez şeklinde olabilir. Genellikle araştırma bir tahmine dayanmakta ise amaç hipotez (*denence*) olarak, olayların tanıtılmasından oluşuyorsa, soru şeklinde ortaya konabilir.

Araştırmanın Amacı

Araştırma ile ilgili temel tartışmalar yapıldıktan ve problem ortaya konulduktan sonra araştırmanın amacı yazılmalıdır. Araştırmanın amacı, problemin nasıl çözüleceğini ifade etme yani sonuçta nelerin beklenildiğini baştan ortaya koyma demektir. Araştırmanın amacı iki farklı düzeyde ifade edilir. Birinci düzeyde araştırmanın genel amacı ortaya konulur. İkinci düzeyde ise, bu genel amacı gerçekleştirebilmek için cevaplanması gereken sorulara ya da test edilecek hipotezlere yer verilir.

Araştırmanın amacı; ortaya konulan problemi, belirtilen varsayımlar ve sınırlılıklar çerçevesinde çözecek nitelikte olmalıdır.

Örneğin;

1. *Bu araştırmanın amacı, “Kentlerde farklı sosyoekonomik özelliklere sahip altıncı sınıf öğrencilerin matematik başarıları arasında bir fark var mıdır?” sorusuna cevap aramaktır*

Veya

“Kentlerde farklı sosyoekonomik özelliklere sahip altıncı sınıf öğrencilerin matematik başarıları arasında bir farkın olup olmadığını araştırmaktır.”

2. *Bu araştırmanın amacı, “Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış bir bilgisayar destekli öğretim yazılımının, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi nedir?” sorusuna cevap aramaktır*

Veya

Bu araştırmanın amacı, “Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış bir bilgisayar destekli öğretim yazılımının, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini belirlemektir.”

Hipotezler (Denenceler) veya Alt Amaçlar

Doğruluğu veya yanlışlığı henüz test edilmemiş, fakat doğruluğuna önceden güven duyulan bir önerme, ifade veya hipotez, araştırmaya başlamadan önce araştırmacının ileri sürdüğü çözümleme olarak tanımlanabilir.

Örneklerden de anlaşılacağı üzere, genel amaç, tek bir analiz ile gerçekleştirilemez.

Örneğin; yukarıda verilen ilk genel amaçta “matematik” başarısı ile kastedilen genelde hesaplama, matematik kavramları, problem çözme gibi becerilerdir. Bu ayrıntılara alt amaçlar veya hipotezlerde yer verilir.

Aynı genel amaç ile ilgili geliştirilebilecek araştırma soruları veya alt amaçlar şunlar olabilir:

1. *Ekonomik olarak dezavantajlı ve avantajlı altıncı sınıf öğrencilerinin hesaplama becerileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?*

2. Ekonomik olarak dezavantajlı ve avantajlı altıncı sınıf öğrencilerinin matematik kavram bilgileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. Ekonomik olarak dezavantajlı ve avantajlı altıncı sınıf öğrencilerinin matematik problem çözme becerileri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Eğitim Bilimleri ya da Alan Eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalarda zaman zaman alt amaçlar olarak sıralanan ve yapısı gereği araştırmada yanıt aranacak soru/soruların “hipotezler” alt başlığı altında yargı cümlelerine dönüştürülerek “fark var mıdır?” veya “fark vardır” gibi tekrarlanması çok fazla benimsenen bir yaklaşım değildir. Bu nedenle, yapılan araştırmanın türü ve ait olduğu alanın/konunun özelliklerine göre bunlardan birisi tercih edilmelidir.

Ayrıca, araştırmanın genel amacı yazıldıktan sonra, “bu genel amaç çerçevesinde şu sorulara yanıt aranacaktır/aranmıştır:” denilerek sorular sıralanabileceği gibi; araştırmanın amacı başlığından sonra, ayrıca bir “alt amaçlar/alt problemler” başlığı da eklenerek bu başlık altında yanıt aranacak/aranan sorular sıralanabilir.

Hipotez ne kadar anlamlı, özgün ve uygun olarak kurularsa, yapılan araştırmaya o derece katkıda bulunulur. Araştırmacı kurduğu hipotezi gerçekleştirmek için veri toplar ve değerlendirerek elde ettiği bulgularla hipotezin gerçekleşip, gerçekleşmeyeceğini araştırır. Bir hipotez ne kadar akla yatkın ya da mantıklı olursa olsun, gerçekleşmeden doğru olduğu söylenemez. *Bir hipotez reddedilmezse gerçekleşmiş sayılır ve varılan yargı genellenir.* Bu genellemenin hangi sınırlar ve koşullar altında geçerli olduğunu iyice belirlemek gerekir.

Araştırmada iki tür hipotez vardır. Bunlar H1 ve H0’dır.

H1: Araştırma hipotezidir ve değişkenler arasındaki ilişkiyi savunur.

H0: İstatistiksel olarak farksızlık hipotezidir ve taraf tutmayan, değişkenler arasında farksızlığı, ilişkisizliği savunan hipotezidir.

Araştırmanın Önemi

Araştırmadan elde edilecek kuramsal ya da pratik yararların ne olacağı, bilim dünyasına ya da insanlığa kazandıracakları açık olarak belirtilmelidir.

Araştırmacı, araştırmanın niçin gerekli olduğunu ve değerinin gerekçelerini ortaya koymak durumundadır. Bunu başarmanın yolu, diğer araştırmacıların destekleyici ifadelerini sunmaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmacının ideal gördüğü ve yapmak isteyip de çeşitli nedenlerle, vazgeçmek zorunda kaldığı konular araştırmanın sınırlılıklarıdır. *Sınırlılıklar, problem alanından, araştırmanın amaçlarından, yöntem ve diğer zorluklardan kaynaklanabilir.*

Hemen her araştırma belirli sınırlılıklara sahiptir. Araştırmacının, çalışmasını sınırlayan bütün faktörleri rapor etmesi gereklidir. Sınırlamalar kavramsal (tanımsal) ve yöntemsel olmak üzere iki grupta ele alınabilir.

Kavramsal ya da tanımsal sınırlılıklar genel terimlerin kullanılmasından ve açıkça tanımlanmamasından kaynaklanır. Başarı, öğrenme, motivasyon, şahsiyet, zekâ gibi kavramlar bu türdendir.

Bazı araştırmacılar kendi terminolojilerini kullanma ihtiyacı duyabilirler. Gerekli tanımlamaların yapılması hâlinde buna izin verilir.

Yöntemsel sınırlılıklar araştırmanın yapılışını ve yorumlarını etkileyen sınırlılıklardır. Bu faktörler araştırmanın deseninde, örneklemin alınmasında, veri toplama araçlarının geliştirilmesinde, veri toplamada, verilerin analizinde kendisini gösteren faktörlerdir.

Varsayımlar (Sayıtlar)

Mevcut araştırma sürecini ve sonucunu önemli ölçüde etkileyeceği düşünülen, araştırmacının gerekçeli “kabul” leridir. Denenmeyen yargılardır. Bu bağlamda; evren, örnekleme, örnekleme

ve veri toplama teknikleri, analiz yöntemleri, kullanılan araç ve gereçlerle ilgili sayıltı geliştirilebilir.

Aslında bir araştırmacı kendi yaptığı Őeyler için varsayımda bulunmamalı, kendisinin yapmadığı ancak araştırmasını etkileyen durumlar için varsayımda bulunmalıdır.

Örnek 1: Araştırmadaki deney düzenekleri, araştırmanın amaçlarını geçekleştirebilecek kapasitededir.

Örnek 2: Tüm denekler eşit koşullarda testlere tabi tutulmuşlardır gibi.

Bölüm II

Genel Bilgiler

Araştırma konusu ile yakından ilgili literatür bilgileri belirli bir düzen içinde sunulur. Genel bilgiler kısmı gerektiğinde alt başlıklara ayrılabilir. Araştırmanın Problemini oluşturmak üzere kullanılanlar dışında proje konusu ile ilgili araştırmalar yakın tarihten uzağa (içinde bulunulan yıldan geriye doğru) olacak Şekilde bulgu veya sonuçları ile sıralanmalıdır.

Bölüm III

Gereç ve Yöntem

Araştırma Modeli

Bu başlık altında araştırmada ele alınan problemin ne tür bir araştırma olduğu ve hangi yönleme göre araştırıldığı gerekçeleriyle birlikte verilir. Araştırma yöntemi araştırmanın amacına uygun olmalı ve bir başka araştırmacının anlayabileceği kadar açık ve anlaşılır olmalıdır. Araştırma konusu hangi değişkenlerin ele alındığına işaret etmeli, yöntem, araştırma değişkenlerini en doğru ölçebilecek türden olmalıdır.

Tanımlayıcı, deneysel, kesitsel gibi ne tür bir araştırma olduğu belirtilir.

Kullanılan Gereçler

Hangi deneysel araçlardan veya anket tipi araçlardan, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçeklerden yararlanıldığı, isimler, markalar, modeller açık olarak belirtilmelidir.

Kullanılan Yöntem ve Yöntemler

Yararlanılan ve araştırmalarda kullanılan yöntemler, kabul görmüş protokoller belirtilmelidir.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırmanın yapıldığı yer açıklanır. Araştırmanın hangi tarihte hangi saatlerde hangi koşullarda yapıldığı açıklanır.

Araştırmanın Evreni

Evren, araştırma sonuçlarının genellemek istendiği objeler, varlıklar bütünüdür. Evren bazen sınırları belli olmayan objelerden oluşabilir. Araştırmanın hangi alanda yapılacağını belirtir. Örneğin İzmir ilinde bulunan ortopedik engelliler gibi.

Araştırmada Örneklem

Evreni temsil yeteneği olan belirli bir sayıdaki gruptur. *Örneklem büyüklüğü ve örneklemin nasıl seçildiği*, hangi yöntemlerin kullanıldığı belirtilmelidir. Örneklem, araştırma evreninden belli kurallara göre seçilmiş ve doğrudan gözlem ve deneye tabi tutulmuş objeler takımıdır. Örneklem, evreni güvenilir derecede temsil eden ve araştırma için gerekli bilgilerin toplandığı kümedir. Araştırmacı ekonomik güçlük, zaman yetersizliği ve kontrol güçlükleri gibi nedenlerle evrenin tümü yerine, evrenden yansız olarak seçilen örneklem üzerine çalışmak isteyebilir.

Bağımlı ve Bağımsız Değişken

Araştırmada konu olan bağımlı değişkene etkisi olan tüm bağımsız değişkenler incelenmelidir.

Veri Toplama Yöntemi ve Süresi

Araştırmanın temel dayanağı olan veriler, araştırma sürecinde problemlere cevap aramak ve sonuca ulaşmak için gözlem veya ölçmeye dayalı olarak toplanan bilgiler bu bölümde tanımlanmalıdır. Ayrıca verilerin toplanması için kullanılan teknikler araştırmanın alt problemlerine ya da denencelerine göre seçilmelidir. Bu bölümde, verilerin elde edilmesinde kullanılan veri toplama aracının hazırlanma biçimi ve seçilme nedeni, nasıl geliştirildiği veya geliştirilmiş bir araç kullanılması durumunda geçerlik ve güvenilirliği açıklanmalıdır. Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmişse geçerlik ve güvenilirliğinin hangi istatistiksel yöntemle yapıldığı anlatılmalıdır.

Nitel çalışmalarda kişilerle yapılan derinlemesine ve yüz yüze görüşmeler, odak grup seçimi, belge toplanması ve analizi, alanda gözlem, yapılan eserlerin incelenmesi ve değerlendirilmesi, kişilerin anlatımlarının derlenmesi, değerlendirilmesi gibi veri kaynakları ve veri toplama yöntemleri kullanılır.

Ayrıca veri toplama sürecinde, işlemlerin araştırma etik kurallarına uygun olarak yürütmesini sağlayıcı ne tür önlemler alınacağı/alındığı da açıklanmalıdır.

Verilerin Analizi ve Değerlendirme Teknikleri

Verilerin işlenmesi, çözümlenmesi amacıyla istatistiksel işlemlerden yararlanılması ve ham verilerden sonuçlar ortaya konulması işlemidir.

Hakkında yeterince işlem yapılamayan veya bilgi toplanamayan örneklerin araştırmaya dâhil edilip edilmeyeceğine burada karar verilmelidir. Dikkate alınmayan örneklerin veya verilerin araştırma dışında tutulması, araştırmayla ilgili bütün verileri etkileyebileceği için bu durumun bölümün başlangıcında tartışılması daha uygundur.

Araştırma için toplanan verilerin araştırmada ele alınan problemlere yorum getirecek şekilde nasıl düzenlendiği ve analiz edildiği bu kısımda açıklanır. Ayrıca toplanan verilerin değişkenlerine göre kullanılan istatistikî teknikler, kullanım amacı ve probleme nasıl çözüm sağlayacağı veya kullanılan ölçeklerin türleri hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmelidir.

Örneğin; cinsiyet ile öğrenim görülen bölüm arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmada, bu iki değişkenin süresiz ve kategorik olması nedeniyle kay-kare tekniğinin kullanılacağı açıklanmalıdır.

Etik Açıklamalar

Kurum ve dernek izinleri, koruma önlemleri açıklanmalıdır.

Bölüm IV

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel analizi yapılır, sonuçlar açık ve düzenli bir şekilde, varsa şekil, resim tablo ve grafiklerle birlikte açıklanır.

Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin işlenmesinden sonra problem çözümüne ışık tutacak şekilde kullanıma hazır hâle getirilen veriler bulgular bölümünde yer alır.

İstatistiksel veya niteliksel analiz sonuçlarının ortaya koymanın en iyi yolu; bulguların, çalışmanın amaçları veya hipotezleri etrafında organize edilmesidir. Araştırmada belirlenen her amaç veya hipotez, bölüm içerisinde ayrı bir alt başlık olarak ele alınmalıdır. Örneğin, üç alt amaç varsa bölüm içerisinde üç ayrı alt bölüm olmalıdır.

Bulgular beklenen ya da beklenilmeyen yönde çıkabilir, araştırmacı bulduğu sonuçları olduğu gibi sunmalıdır. *Cümleler üçüncü şahıs olarak geniş zamanlı olarak kurulmalıdır.*

Bulgular kısmının düzenlenmesinde ham veri tablolarına yer verilmeden, analiz edilmiş tablolar doğrudan sunulabilir. Gerek görülürse ham veri tabloları “EKLER” bölümünde verilebilir.

Bölüm V

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular daha önceki araştırmalarla karşılaştırılarak benzerlikler, farklılıklar ortaya konulur. Elde edilen bulguların ne anlama geldiği yorumlanır. Beklenen sonuç olup olmadığı irdelenir. Farklılıklar varsa nedenleri belirtilir, genelde en çok kaynak kullanılan bölümdür.

Sonuç

Tezin en son bölümünde oluşturulan bu kısımda araştırma problemi, yöntemi, her bir sonucun yorumu, çalışmanın sınırlılıkları ve bulguların ileriye dönük uygulamaları konusunda kısa bir özet yer alır. Araştırmanın, varsa benzer konuda yapılan çalışmalarla karşılaştırılması yapılarak yapılan çalışmalarla uygunluğu tartışılır ve gerekli yorumlar yapılır.

Bu kısımda önemli olan araştırmayla ilgili en önemli istatistiksel sonuçların belirlenip yorumlanmasıdır. Her bir önemli sonuç incelenirken;

- Gerçekten bu sonuç önemli mi? Neden?
- Sonuç önceki araştırmalarla tutarlı mı? Tutarlı değilse neden?
- Sonuç farklı açılardan ifade edilebilir mi?
- Alternatif ifade şekillerinden öncelikli olanlar var mı?
- Sonuç daha ileri düzeylerde ve farklı ortamlarda araştırma yapma açısından önemli mi?
- Eğer sonuç ileri araştırmalara yol açıyorsa bu araştırmalar neler olabilir? Sorularına cevaplar verilmelidir.

Yukarıdaki sorulara verilecek cevaplar araştırmayı okuyup, sonuçları uygulayacaklar açısından oldukça önemlidir.

Öneriler

Araştırmanın teorik ve uygulamayla ilgili sonuçları ortaya konularak geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunulabilir veya yeni bir araştırma tavsiye edilebilir. Bu açıklamalar kısa olmalı ve aşağıdaki sorular göz önüne alınmalıdır.

1. Araştırma bilime ne katkı sağladı?
2. Çalışma orijinal bir problemin çözülmesine nasıl katkı sağladı?
3. Teori ve uygulama açısından araştırmadan hangi sonuçlar çıkarılabilir?

Bu sorulara verilecek cevaplar araştırmacının bilime temel katkılarını ortaya koyacaktır.

Yapılan öneriler araştırmaya dayalı olmalıdır. Araştırmanın amaç ve alt amaçları, hipotezleri vb. dikkate alınmalıdır. Araştırmayla doğrudan ilgili olmayan konular hakkında önerilerde bulunulmamalıdır. Öneriler yapılırken program, öğretmen, öğrenci, aileler vb. açılardan sınıflandırılabilir.

Bölüm VI

Özet

Özette, öncelikle araştırmanın amacına yer verilir. Daha sonra araştırmanın yöntemi kısaca açıklanır. Yöntemde, araştırmanın modelinden söz edilerek çalışmanın evreni ve evrenden seçilen örneklem tanıtılır (evren-örneklem tanımlaması olmayan araştırmalarda araştırma grubu tanıtılır). Araştırmanın veri toplama aracı açıklanır ve uygulamanın nasıl yapıldığına değinilir. Toplanan verilerin hangi teknikler kullanılarak analiz edildiği yazılır. Son olarak, kısaca araştırmanın bulguları ve sonuçları yazılır.

Özetlerde şekil, tablo, kaynak vb. bilgilere yer verilmez. Ayrıca alt başlık vb. kullanılmaz. Özette, aktarmalar yerine araştırmacının kendi ifadeleri yer almalıdır. Özette öncelikle çalışmanın ve yazarın adı, araştırmanın niteliği, hangi anabilim dalına ait olduğu ve unvanıyla birlikte danışmanın ismi yer alır. Çalışmanın yapıldığı tarih ve kaç sayfa olduğu yazılır. (*Ek-1'de bir araştırma özeti örneği verilmiştir.*)

Bölüm VII

Yararlanılan Kaynaklar

Yararlanılan kaynakların belirtilmesinde, yararlanılan kaynakların numaraları metin içinde paranteze alınarak gösterilir. Metinde yararlandığımız kaynakla ilgili cümle bittikten sonra kaynak numarası yazılır. Birkaç kaynak aynı anda gösterilecekse kaynaklar küçük numaradan büyüğe doğru sıralanır. Kullanılan her bir farklı kaynağa bir numara verilir. İlk kullanılan kaynak (1) rakamını alır ve kaynakçalar kısmında 1. sıradaki kaynağa yazılır. Aynı kaynak farklı yerlerde ve birden fazla kullanıldığı durumlarda kaynak numarası değişmez. Örneğin (17) no'lu kaynak Giriş, Genel Bilgiler ve Sonuç kısımlarında kullanılmış olsun. Bu durumda kullanılan her cümlenin sonunda (17) şeklinde gösterilir.

Günümüzde yaygın olarak kullanılan internette yararlanma söz konusuysa; yararlanılacak bilgilerin bilimsel kişilerin yayınlarından bilimsel bir kurul tarafından denetlenen organizasyonlarından, devlet, üniversite ve kamu kuruluşlarının yayın organlarından yararlanılan bilgiler içermelidir.

Araştırmada kaynak gösterilen, alıntı yapılan araştırmaların aslının araştırmacının elinde olması gerekir. Yayınlanmamış raporlar, bildirimler, ders notları ve kişisel görüşler kaynak olarak gösterilemez.

Yararlanılan Kaynakların Yazılışı İle İlgili Örnekler

Kitaplar

Güllü, A., Güllü, E. Genel Antrenman Bilgisi, *Sportif Performansı Geliştirmenin Yolları*, Umut Matbaacılık, s. 24-32, İstanbul, Nisan 2001.

Altman, D. G. Pratical Statistics for Medical Research, Chapman and Hall Pub., London, p. 71-73, (1992).

Makaleler

Güllü, A., Yamaner, F., Güllü, E., Çekin, R.; Malatya I. Amatör kümede şampiyon olan futbol takımlarının fiziksel-fizyolojik performanslarının ölçülerek mevkilerine göre mukayesesi ve değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, cilt 5, sayı 1-2, s. 42-47, 2003.

Özensoy S, Öbel, Y., Turgay N., et al. Serodiagnosis and Epidemiology of Visceral Leishmaniasis in Turkey, *Am J Trop Med. Hyg*, 59: 363- 9, 1988.

Elektronik Kaynaklar

İnternet adresleri:

<http://www.mfa.gov.tr>: Dışişleri Bakanlığı

<http://www.denizcilik.gov.tr>: Denizcilik Müsteşarlığı

<http://www.imo.gov.tr>: Uluslararası Denizcilik Örgütü

NOT: İnternet adresleri kaynaklar bölümünün sonuna yazılacaktır.

EKLER

Metinde verilmesi araştırmanın bütünlüğünü bozan veya dikkati dağıtan malzeme ve bilgiler ekler halinde araştırmanın sonuna konulur. Ekler harf veya rakamlarla numaralandırılabilir. Her ekin bir de başlığı olmalıdır.

EK-1. Araştırma Özeti Örneği

ÖZET

İLKÖĞRETİM SEÇMELİ BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (Malatya İli Örneği) YILMAZ, Derya

Bülent Ecevit Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı
Ders Sorumlusu: Yrd. Doç. Dr. Mustafa GÜMÜŞ
Mayıs 2015, 60 sayfa

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin değerlendirmektir. Bu nedenle tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Malatya il merkezindeki 55 ilköğretim okulunda görev yapan 66 Bilişim Teknolojileri Öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplamak amacı ile anket kullanılmıştır. Ankette kişisel bilgilerle ilgili 5, Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının uygulanma düzeyini program öğelerine (kazanım, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri, değerlendirme) göre sorgulayan 66 kapalı uçlu ve açık uçlu 2 olmak üzere toplam 73 soru vardır. Programın uygulanmasıyla ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik kapalı uçlu 66 soru için “hiç (1), kısmen (2), tamamen (3)” şeklinde 3’lü seçenekler yer almaktadır. Elde edilen verilerin analizi için SPSS 15.0 paket programı kullanılmış; Frekans (f), Yüzde (%) ve verilerin homojen dağılıp dağılmadıklarına göre, t-test, Varyans Analizi (ANOVA), Mann-Whitney U, Kruskal Wallis H gibi anlamlılık testlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının uygulanması sürecinde öğretmenlere göre: Haftalık ders saatinin etkinliklerin tamamını uygulamak ve ölçme-değerlendirme tekniklerini kullanmak için yetersiz ve sınıf mevcutlarının kalabalık olduğu; dersin notla değerlendirilmeyişinin öğrenci başarısını düşürdüğü ve öğrenciye proje/performans ödevi yaptırmakta sıkıntı yaşattığı; etkinlik CD’sindeki etkinliklerin sayı ve nitelikçe yetersiz olduğu; Algoritma Mantığı ve Veri Tabanı Programı konularının sınıf seviyesine uygun olmadığı ortaya çıkmıştır.

İlköğretim Seçmeli Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri arasında, cinsiyet, okullarının sosyo-ekonomik düzeyi ve hizmet-içi eğitim alma durumlarına göre genelde farklılaşma olmadığı; mezun olunan fakülte ve mesleki kıdeme göre ise bazı maddelerde farklılaşma olduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programı, İlköğretim, Eğitim Programı, Program Değerlendirme.